

מ"ת (אשקלון) 42244-09-17 - מדינת ישראל נ' יורם אוחנה

מ"ת (אשקלון) 42244-09-17 - מדינת ישראל נ' יורם אוחנה שלום אשקלון

מ"ת (אשקלון) 42244-09-17

תיק חיצוני: 313906/2017

מדינת ישראל

נגד

יורם אוחנה (עציר)

בית משפט השלום באשקלון

[13.11.2017]

כבוד השופטת ענת חולתא

החלטה

1. בתיק שבפניי חלוקים ביניהם הצדדים בשאלה האם בנסיבות המקרה נכון לקבל את המלצת שירות המבחן ולשחרר את המשיב לחלופת המעצר המוצעת בנשר, תוך שילובו במסגרת טיפולית לגמילה בסמים בקהילה. אציין כבר כעת, כי בעקבות הערותי במעמד הדיון הודיע ב"כ המשיב כי המשיב מביע הסכמתו גם למעצר באיזוק אלקטרוני.

2. להלן תמצית ההליך עד כה:

א. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו שתי עבירות של מכירת סם מסוג קוקאין לסוכן משטרה, האחת בכמות של 0.8024 גרם נטו והשנייה בכמות של 1.1619 גרם נטו.

ב. ביום 26.9.17 הוריתי על הגשת תסקיר שירות המבחן, לאחר שקבעתי כי המקרה הינו גבולי מבחינת האפשרות לשחרור לחלופה ואולם, נוכח התרשמותי משינוי בדפוס ההרשעות הקודמות של המשיב והטענה כי החל בטיפול לגמילה מסמים בקהילה עובר למעצרו סברתי, כי יש מקום לקבל החלטה לאחר איסוף הנתונים הרלוונטיים.

ג. ביום 24.10.17 הוגש תסקיר שירות המבחן. מן התסקיר עלה, כי למשיב עבר פלילי מכביד בעבירות מגוונות אך משנת 2006 נמנע מפעילות שולית. כן צוין, כי לחובתו 46 הרשעות תעבורה ובשנת 2015 הופנה לשירות המבחן ונדון לשל"צ במסגרת זו. נמסר, כי עקב מסירת בדיקות שתן בהן נמצאו שרידי קוקאין הוגשה בקשה להפקעת השל"צ. המשיב הופנה אז ליחידה להתמכרויות אך בלטה גישה אמביוולנטית להתגייסות לטיפול והוא לא התחייב להליך הטיפול "עד הסוף".

בעברו של המשיב הליכי טיפול רבים ולדבריו נמנע משימוש בסמים משנת 2005 אך החל משנת 2016 חזר לצרוך סמים באופן "תדיר אך לא אינטנסיבי" על רקע משברים משפחתיים.

המשיב מסר כי כיום, לאחר מעצרו, ועם הבנת המחירים אותם משלם "החל לגלות הבנות כי היה נמצא בסיכון והתקשה לראות זאת" ומבין את הצורך הטיפולי.

שירות המבחן התרשם ממי שעורך מאמצים לתפקוד חיובי וכי הוא בעל פוטנציאל וכוחות חיוביים שנמנע במשך שנים רבות מפעילות שולית, חרף קשיים וחוסר יציבות בתחום התעסוקתי. כן התרשמו, כי ההליך הנוכחי מהווה גורם מרתיע עבורו וכי קיימת מוטיבציה כנה להשתלב בטיפול בתחום הסמים.

בשקלול הגורמים, העריך שירות המבחן כי קיימת "רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום הסמים". בפגישה עם הערבים המוצעים - אחותו של המשיב ובעלה בעיר נשר - התרשמו ממי שמגויסים לסייע לו ויוכלו להוות דמויות סמכותיות ומציבות גבולות עבורו, מתוך הבנת אחריות תפקידם.

לאור זאת, המליץ שירות המבחן לבחון את המוטיבציה של המשיב להשתלב לטיפול במרכז יום, בעוד הוא מצוי במעצר והומלץ על הבאתו על ידי שב"ס לריאיון.

ד. ביום 24.10.17 קבע בית המשפט (כב' הש' כהן), כי כשלעצמו היה נוטה כבר כעת להורות על מעצר המשיב עד תום ההליכים נגדו ואולם לאור החלטתי הקודמת בדבר הצורך באיסוף נתונים, הורה על ליווי המשיב לריאיון הקבלה. בית המשפט קבע, כי אין כל התייחסות בתסקיר לעובדה כי מיוחסות למשיב עבירות סחר בסמים, במצב בו הסמים היו זמינים למשיב באופן מיידי; כי עולה מהתסקיר שהמשיב חזר להשתמש בקוקאין בעוד הוא מרצה עונש של"צ ומצוי בקשר טיפולי; כי המוטיבציה העיקרית לשילוב בטיפול היא עובדת מעצרו.

ה. ביום 7.11.17 הוגש תסקיר משלים ובו המלצה לשחרר את המשיב לחלופת המעצר המוצעת, תוך שילוב בהליך טיפולי והעמדתו בצו פיקוח מעצרים. במסגרת התסקיר נכתב, כי ניתן לצמצם את רמת הסיכון הקיימת אם ישתלב בטיפול בתחום ההתמכרויות וכי המשיב הביע נכונות להשתלב בטיפול "אינטנסיבי" במסגרת מרכז יום. לאחר ריאיון אינטק המשיב נמצא מתאים "להתחיל תהליך אבחון" הכולל פגישה אישית אחת לשבוע, מסירת בדיקות שתן פעמיים בשבוע, והשתלבות בקבוצה פעם בשבוע. בסיום תהליך האבחון ישולב במרכז יום.

3. במהלך הדיון שהתקיים בפניי אתמול הקשיתי מאד על המשיב ובא כוחו. הצדדים נחלקו הן בעניין "פרשנות" ההמלצה של שירות המבחן והן בעניין התאמת המקרה על פי נסיבותיו לשחרור לחלופה טיפולית, בהתאם להלכה הנוהגת. במסגרת הדיון ולשאלתי, הודיע המשיב גם על הסכמתו למעצר באיזוק אלקטרוני.

4. אכן תסקירי שירות המבחן המצויים בפניי טעונים, לכל הפחות, פרשנות והנחת הנחות. קיים במקרה זה פער בלתי מוסבר בין המידע והעובדות העולים מן התסקיר והערכת המסוכנות ובין ההמלצה. גם לאחר קריאה חוזרת ונשנית הפערים במקרה זה גדולים מדי מכדי לאפשר קבלת ההמלצה וגם בתסקיר המשלים אין מענה מספק לתהיות שהועלו על ידי בית המשפט בתסקיר הקודם:

5. העובדות שבפניי הן, שבעניינו של המשיב הוגשה בקשה להפקעת של"צ בשל שימוש בסמים במסגרת ריצוי השל"צ (בעניין זה נטען בפניי כי הבקשה להפקעת השל"צ הוגשה בשל המעצר ולא בשל שימוש בסמים - אני דוחה טענה זו מפורשות הן נוכח האמור בתסקיר והן נוכח הבקשה עצמה שהוצגה בפניי במהלך הדיון); עוד בפניי, שהמשיב לא התגייס לטיפול במסגרת אותו הליך אף שהדבר הוצע לו. בנוסף, עולה בבירור גם מהתסקיר כי המוטיבציה אותה מפגין המשיב כעת לשילוב בהליך גמילה מקורה בדבר מעצרו. משכך, לא נמצאה תמיכה בתסקיר לטענה, כי המשיב מצוי בעיצומו של הליך טיפולי (וזאת לצורך בחינת התנאי הראשון בהלכת סויסה).

6. לאור זאת, תמונת המצב הלכאורית העומדת בפניי היא, כי לא היו להליכים קודמים הרתעה מספקת כלפי המשיב וכי המשיב כשל בניצול הזדמנות שניתנה לו אך לאחרונה להשתלב בטיפול, אף שחבר הסכנה להפקעת השל"צ מונחת על צווארו. בנסיבות אלה לא ברור, האם אין הערכת שירות המבחן כי ההליך הנוכחי מהווה גורם מרתיע מבוססת אך ורק על עצם מעצרו ועל הרצון להשתחרר ממעצר - חשש המובנה והעומד בבסיס הלכת סויסה כנימוק המצדיק שלא לאפשר הליך גמילה במסגרת המעצר אלא במסגרת התיק העיקרי.

7. תסקיר שירות המבחן מתמקד במקרה זה בנסיבות שהביאו את המשיב לשוב ולהשתמש בסמים ואולם אין התייחסות לכך, שהעבירות המיוחסות למשיב הן עבירות של סחר בסמים. אף אין קביעה או הערכה כי הרקע לביצוע העבירות שבפני הוא התמכרות לסמים. בנוסף, אין התייחסות לשאלת עומק ההתמכרות (אם אכן קיימת). נהפוך הוא, נכתב בתסקיר מפי המשיב כי משתמש בקוקאין באופן "תדיר אך לא אינטנסיבי". בהודעתו במשטרה, המשיב הכחיש כלל כי הוא משתמש בסמים.

בנסיבות אלה, לא ברור הרקע למעורבות הלכאורית של המשיב בעבירות סחר בסמים - האם הוא התמכרותי בלבד, כלכלי או אחר. כמו כן לא ברור מה טיב הקשרים אותם מנהל המשיב אגב עיסוקו בסמים (השימוש או הסחר). שאלה זו היא מרכזית בבוא בית המשפט להחליט, כמצוות ההלכה הפסוקה, האם יש בחלופה המוצעת לתת מענה מספק למסוכנות, האם יש בהליך הטיפול המוצע להבטיח באופן מספק הימנעות מביצוע עבירות. כאמור, עניין זה הוצף מפורשות על ידי בית המשפט כבר בדיון הקודם ואולם אין לו מענה גם במסגרת התסקיר המשלים.

8. לאור זאת, תמונת המצב העומדת בפני כיום היא, כי גם מפי המשיב עצמו אין מדובר במי שמבצע עבירות סמים על רקע התמכרותי ולצורך מימון הסם בלבד, ולכן אין בעצם הטיפול ההתמכרותי (גם אם אניח הצלחתו) כדי לאזן באופן מספק את המסוכנות הגבוהה הטמונה במי שסוחרים בסמים, ושהסמים זמינים להם. לא למותר לחזור ולהזכיר בהקשר זה, כי עבירות סמים ניתן לבצע "גם מהבית".

לעניין זה רלוונטית במיוחד התמונה המדאיגה העולה גם מהתסקירים עצמם בדבר חוסר היציבות והתפקוד בתחום התעסוקה אותו הפגין המשיב במהלך השנים, גם באותה תקופה ארוכה בה התרשם שירות המבחן מהימנעות מפעילות שולית ולדברי המשיב, גם משימוש בסמים.

9. בנוסף, מסוכנות המשיב הוגדרה בתסקיר עצמו כמסוכנות גבוהה. מעבר למפורט לעיל, לא מצאתי מענה בתסקיר הכיצד הערכת מסוכנות זו מובילה להמלצה על שחרור לחלופה בתנאי מעצר בית בלבד ושילוב במרכז יום, ולא לחלופה אינטנסיבית וסגורה. אדגיש לעניין זה, כי חרף השימוש בביטוי "טיפול אינטנסיבי", בסופו של דבר ההמלצה שבפני איננה כזו. ההצעה הנוכחית היא, כי המשיב ישוחרר בתנאי מעצר בית ויבצע תהליך "אבחון" הכולל שתי פגישות שבועיות ומסירת בדיקות שתן בלבד. רק בהמשך, ובהתאם לתוצאות ה"אבחון" (כך ניתן לשער, אף שהדבר לא הוסבר בתסקיר), ישולב באותו טיפול "אינטנסיבי" במרכז היום. משמע, ההמלצה היא, כי בפרק הזמן הקרוב, שטיבו ומשכו אינם ברורים כרגע, אמור המשיב לשהות בבית בפיקוח אנושי ולא במסגרת טיפולית ממשית, על מנת לעבור "אבחון" בתחום הסמים. המלצה זו, על רקע העבירות המיוחסות למשיב, הערכת המסוכנות הגבוהה ויתר הנתונים שברקע - אינה יכולה להתקבל בין היתר מאחר שהיא מעידה על כך, שניתנה בטרם עת ובטרם ניתן לקבוע את מידת והיקף צרכיו הטיפולי של המשיב. עניין זה קשור באופן ישיר למפורט לעיל בעניין הערכת המסוכנות, הרקע לביצוע העבירות והיכולת להכריע כי החלופה המוצעת תאזן באופן סביר מסוכנות זו.

10. בנסיבות אלה, לא אוכל לקבוע כי התקיימו בפני באופן סביר תנאי הלכת סויה - לא התנאי הראשון שעניינו החשש מפני קטיעת הליך טיפולי באיבו ולא שילוב התנאים השני והשלישי במצטרף שעניינם מתן מענה מספק למסוכנות בחלופה המוצעת והערכת סיכויי הצלחת הטיפול. אף לא אוכל לקבוע כי הונחה דעתי באופן סביר לכך שהמקרה שבפני מהווה חריג לכלל לפיו דינם של סוחרים סמים מעצר עד תום ההליכים.

לעניין זה, לקחתי בחשבון גם את הערותיו המנחות של בית המשפט המחוזי בבאר שבע וגם את הבדלי ההשקפות העולים, לעתים, מהחלטות אלה (השוו, למשל, לאחרונה: עמ"ת 1815-10-17 כצמן, עמ"ת 67347-06-17 טסמה; עמ"ת 13862-08-17 מורחנב).

11. סוף דבר - על פי תמונת המצב כפי שהיא בפני כעת - דינו של המשיב מעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח. ואולם, על מנת לשלול את האפשרות, כי עמדת שירות המבחן מבוססת ומושכלת וקיים הסבר מקצועי מניח את הדעת לכל התמיהות שהועלו לעיל ועל מנת לשלול את האפשרות כי החלטת מעצר תהיה תוצאה של קושי בהעברת הדברים אלי-כתב או בהבנתם על ידי ולא בעובדות ובמשיב עצמו - אבקש משירות המבחן להגיש תסקיר מבהיר ובו יתייחס לכל העניינים שהועלו לעיל. התסקיר יוגש עד יום 19.11.17.
12. מבלי לטעת במשיב ציפיות כלשהן ועל מנת לייעל את ההליך בלבד - אבקש כי תינתן במקביל חוות דעת היחידה לפיקוח אלקטרוני בדבר היתכנות מעצר בפיקוח אלקטרוני בכתובת המוצעת. ב"כ המשיב ימסור הודעה בכתב ישירות למנהלת וכן לתיק בית המשפט, הכוללת את הכתובת המוצעת ושמות מלאים, מספרי תעודות זהות ומספרי טלפון סולאריים של המפקחים המוצעים. חוות דעת המנהלת תוגש בתוך חמישה ימים מיום המצאת הפרטים על ידי ב"כ המשיב.
13. לאור האמור בהחלטת הקודמת הדיון הקבוע ליום 16.11.17 מבוטל בזאת. עם קבלת התסקיר המבהיר וחוות דעת היחידה לפיקוח אלקטרוני ובהתאם לאמור בהם, יתואם מועד חדש לדיון.
14. הוראות למזכירות:
- א. המזכירות תוודא המצאת ההחלטה לב"כ הצדדים.
 - ב. המזכירות תבטל זימון המשיב משב"ס.
 - ג. המזכירות תוודא המצאת ההחלטה לשירות המבחן למבוגרים.
 - ד. המזכירות תוודא המצאת ההחלטה ליחידת הפיקוח האלקטרוני.
 - ה. בדיקת מסמכים ליום 19.11.17.
 - ו. בשל הימשכות ההליך, המזכירות תנתב את התיק העיקרי לכב' סגה"נ, הש' מאושר, לזימון הצדדים על פי יומנו. ניתנה היום, כ"ד חשוון תשע"ח, 13 נובמבר 2017, בהעדר הצדדים.